

ĐỀ BÀI:

DÒNG SÔNG ĐÃ GẮN  
BÓ VỚI TUỔI THƠ EM.

HÃY TẢ LẠI MỘT  
DÒNG SÔNG THEO  
QUAN SÁT VÀ TƯỞNG  
TƯỢNG CỦA EM.

## Bài làm 1

### *Sông quê mùa xuân*

Sáng sớm hôm ấy, Mây dậy sớm hơn mọi ngày. Không kịp chải đầu rửa mặt, em vội chạy ra phía bên sông. Đối với em, dòng sông này như một người bạn thân thiết. Em có thể nhìn thấy nó qua ô cửa sổ nhà mình khi ngồi học, lúc nô đùa ngoài sân và cả những khi đưa tầm mắt vơ vẩn nhìn ra phía trời xa, dòng sông cũng hiện lên trong vắt qua những hàng cây. Thế mà bỗng nhiên Mây này ra ý nghĩ kì lạ: đến ngắm dòng sông thân thuộc vào một buổi sáng sớm. Mùa xuân đã nhắc nhở Mây điều đó chẳng?

Dòng sông đây rồi. Nó còn đang im lìm trong giấc ngủ. Màn sương trắng buông nhẹ trên mặt sông như che chở cho giấc ngủ yên lành. Cảnh vật mờ ảo dưới màn sương.

Phải đánh thức nó dậy thôi, giống như mẹ vẫn đánh thức Mây mỗi buổi sáng. Mây đến sát bên sông. Chân em khẽ khàng giẫm lên đám cỏ bên sông còn ướt sương đêm. Em thận trọng vén bức màn sương lên và cất tiếng gọi: “Sông ơi, dậy đi! Dậy đi! Dậy đi!”. Im lặng! Tiếng Mây gọi lọt thỏm xuống dòng sông nghe xa vời như tiếng gọi từ đâu vọng lại. Nhưng rồi dòng sông cự mình. Nó uốn éo làm nũng với Mây khiến mặt nước gợn sóng lăn tăn. Màn sương biến mất. Khuôn mặt dòng sông lộ ra ửng hồng, tươi rói như khuôn mặt của em bé vừa ra khỏi chiếc nôi ấm. Vẻ đẹp này hình như Mây mới chỉ thấy lần đầu.

Mây cúi xuống lấy tay vốc nước rửa mặt. Nhưng kìa! Trong tay em long lanh những hạt kim cương đủ màu sắc. Mây sững sờ ngắm nghía quên cả rửa mặt. Những giọt nước lọt qua kẽ tay em rơi lách tách xuống mặt sông tạo thành âm thanh trong trẻo như ai đó đang dạo khúc nhạc trên phím đàn tơ-rưng.

Không khí êm đềm im ắng của một sớm mùa xuân như đưa Mây trở lại trong giấc mơ nào đó.

Mây lặng ngắm dòng sông. Cảnh vật vẫn yên tĩnh. Dòng sông lúc này khoác chiếc áo của những nàng công chúa trong thần thoại. Mây thấy dòng sông quê hương mình đẹp quá. Mây tự hào vì quê hương mình có nó. Mùa xuân đã nâng tâm hồn Mây đi xa, bay xa hơn tâm mắt của mình và trái tim biết rung lên tình yêu tha thiết với quê hương, với dòng sông nhỏ. Cảm ơn mùa xuân.

(Kim Viên – Trích trong *Văn miêu tả và tuyển chọn* – NXB GD, 1998)

## Bài làm 2

Con sông Hồng chảy qua quê hương em. Sông chảy giữa những bãi mía bờ ngô xanh ngát. Mặt sông thường đỏ như màu gạch non nên sông mới mang tên sông Hồng. Dòng sông đẹp như dải lụa đào vắt ngang lên tấm áo xanh của đồng bằng Bắc Bộ. Con sông gắn liền với thời thơ ấu của chúng em. Em và con sông đã trở nên thân thiết.

Những buổi sáng đẹp trời con sông Hồng mới nhộn nhịp làm sao. Từng đoàn thuyền đánh cá dong buồm thả lưới trắng xóa cả mặt sông. Những tiếng hò, tiếng hát vang lên. Sông tấp nập những tàu thuyền đi lại như mắc cửi. Hai bên bờ đọng lại những hạt sương đêm mà các bà, các chị xã viên đã tía bắp, hái dâu, bình minh chan hòa trên mặt sông. Buổi trưa trẻ em rủ nhau ra vũng vầy tắm rửa. Các em bé té nước cho nhau cười như nắc nẻ. Chúng lặn hụp bơi lội khéo léo như những con cá heo.

Sông ôm chúng vào lòng, ôm lấy những đứa trẻ hồn nhiên vui tươi và nghịch ngợm. Sông dịu dàng, dễ dãi như những người mẹ với đàn con, sông vui cười đùa nghịch với chúng em. Những cụ già râu tóc bạc phơ dắt đàn cháu ra sông tắm rửa. Những người mẹ tắt bật mang quần áo chăn màn ra giặt giũ. Những chiều hè hoặc những buổi tối sáng trăng rằm cùng bạn bè em thả thuyền lênh đênh trên mặt sông cất vó hoặc nằm trên sạp thuyền hát ngâm thơ cho bạn nghe. Buổi tối dưới trăng em và các bạn bơi thuyền ra giữa sông buông mặc cho nó trôi lơ lửng rồi nằm dài ra sạp thuyền ngắm trăng hóng gió. Sóng vỗ ì ạp vào mạn thuyền hát cho chúng em nghe, ru cho chúng em ngủ. Gió nồm, trăng sáng, sóng nước vỗ vào mạn thuyền oàm oạp. Chúng em ngủ thiếp lúc nào không biết. Thuyền lênh đênh trên sông nước trôi dạt vào bờ dâu bãi cỏ. Sáng dậy mọi người đều ngỡ ngàng không hiểu mình lạc vào đâu và bắt đầu chèo thuyền ngược lại về nhà. Dòng sông Hồng êm chảy xuôi. Mọi người đều say sưa ngắm nhìn sông Hồng một cách thích thú. Chỗ kia là một chiếc thuyền địch bị bắn cháy hồi Pháp thuộc di tích cho đến ngày nay. Chỗ này là bác Ba xóm ngoài đã cầm mã tấu chém đầu một thằng quan ba người Pháp. Mọi người vừa đi vừa ngắm chẳng mấy chốc đã về bến.

Dòng sông Hồng này đã để lại cho em những kỉ niệm êm đềm nhất. Nhớ ngày nào mới lên ba. Mẹ dắt em ra sông tắm. Em sợ và hét lên méo máo khóc. Rồi em học lớp một, em đã để lại cho dòng sông này một kỉ niệm khó quên. Hồi đó em chưa biết bơi. Các bạn rủ em ra sông tắm. Chúng em đùa nghịch ở ngay cạnh bờ chứ không dám ra giữa sông. Chiến nón *tốt đồ* mà mẹ em mua cho em sáng nay chưa có quai em đội lưng lửng trên đầu bị gió thổi trôi ra giữa sông. Em hốt hoảng vội nhào ra nắm lấy. Nhưng không kịp nữa rồi, nón trôi xa lắm. Không thể nào lấy được. Em không biết bơi nên suýt nữa bị chìm xuống dòng sông. Lũ bạn em đều không biết bơi cả rồi rít định nắm tay nhau thành hàng dài để em nắm vào mà ngoi lên. Vừa lúc ấy thì thầy giáo đi qua thấy chồm tóc em bập bênh trên mặt sông bèn để cả quần áo nhảy xuống vớt em lên. Thầy nắm lấy chồm tóc em kéo lên và ôm em bằng bàn tay trái rẽ nước vào bờ, lên bờ, mặt em nhợt nhạt trắng bệch. Bụng no nước. Thầy dốc ngược em lên rồi hô hấp nhân tạo. Một lúc sau em tỉnh dậy. Thầy bèn bế em về nhà. Các bạn ai cũng vui mừng cho em và thương em. Về đến nhà bố mẹ cho đến trạm xá. Hai ngày sau em về và lại ra sông tắm. Dòng sông mát lạnh vỗ về em như là xin lỗi em thì phải. Sông ơi sông! Sông không có lỗi gì đâu, chính ta là người có lỗi với sông!

Quên làm sao được những buổi đi cào hến, dầm trai ở bờ ven sông. Những ngày ấy em còn ghi đậm trong trí nhớ em.

Ôi! Dòng sông! Dòng sông của quê hương đất nước. Dòng sông đẹp dịu dàng khi những ngày nắng đẹp và âm ầm chảy nước xiết khi lũ tràn về. Sông còn đắm mình trong ánh bình minh.

Em yêu con sông quê hương như yêu người mẹ dịu hiền của em. Ôi con sông Hồng, sông đã bao phen giận dữ nổi sóng nhấn chìm tàu giặc xuống lòng sông. Sông đã ôm những kỉ niệm ước mơ của những tâm hồn bé nhỏ.

(Bài làm của Nguyễn Thị Thúy Hằng)

### **Bài làm 3**

Hình như những người làng tôi, khi xa làng nghĩ về quê mình, đầu tiên đều nghĩ đến con sông và tự hào về nó.

Con sông không biết bắt nguồn từ những ngọn núi nào trên dãy Trường Sơn trùng điệp có những ngọn núi xanh biếc xa xôi kia. Khi đi qua làng tôi, nó chảy êm ả dịu dàng, như cho mọi người có thời gian để ngắm nghía dòng nước trong xanh của nó. Chỗ rộng nhất của nó khi đi qua làng cũng chỉ khoảng ba trăm mét. Dòng sông như lặng đi trước cảnh đẹp của làng. Nó trầm ngâm phản chiếu những hàng tre đổ bóng mát rượi xuống hai bờ. Đôi lúc, từ trên ngọn tre cao vút, một chú cò trắng như vôi, mắt lim dim, kinh ngạc nhìn thấy mình soi làn nước.

Ngay giữa làng tôi, con đường chạy thẳng xuống bờ sông, gặp bên đò, rồi với con đường ở bờ sông bên kia. Người làng, đi lên huyện, lên tỉnh, qua làng khác, đều theo con đường ấy mà đi, khiến cho con đường lúc nào cũng đông người qua lại. Chúng tôi cũng ngày ngày qua bên đò ấy mà đến trường ở xóm bên kia sông. Sáng nào, dòng sông cũng xao động vì những chuyến đò qua lại. Mặt nước sông phẳng lặng cuộn lên những lớp sóng nhỏ dưới lưng đò, xô nhau lẫn tăn chảy mãi vào bờ, khiến cho buổi mai tĩnh lặng lao xao những âm thanh nho nhỏ. Trên màu xanh biếc của nước sông nổi lên màu trắng áo học trò, màu vàng của đám cây ô rô, các kèn lá úa và màu đỏ rực rỡ của khăn quàng thiếu niên. Tiếng chuyện trò nghe râm ran, vang vọng đến hai đầu sóng. Đó là những ngày rất đẹp của con sông.

Gặp những ngày mưa lũ, con sông không êm ả đi qua làng. Nó mang dòng nước đỏ màu phù sa và ngàu bọt, réo sôi, vội vã chạy đi như muốn đưa nhanh sức mạnh thừa thải đổ ra biển để tránh ngập lụt cho đồng ruộng xóm làng. Trên bờ, những người trên oằn oại cả thân mình như tuyệt vọng giữa dòng nước chảy nhanh hơn. Những người ấy, qua đò để lên lớp, thật là một công việc vất vả. Mưa và gió vi vút trên sông làm chúng tôi ướt lạnh. Con đò khó nhọc nhích từng quãng ngắn và thường đến bờ không đúng quy định.

Dẫu có những ngày vất vả như thế, tôi vẫn thiết tha yêu con sông quê hương ấy.

(Bài làm của Lê Duy Văn)